

**Informacja z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej
w Nowej Wsi Wielkiej za 2024 rok.**

W każdym zakątku Polski bibliotekarze obserwują zachowania czytelników, analizują dane statystyczne, czytają raporty z badań i zastanawiają się nad sposobami oraz metodami promocji czytelnictwa i biblioteki.

Biblioteki prowadzą działalność kierowaną do różnych grup odbiorców.

Książki to jest to co przyciąga ludzi do bibliotek i to daje nam potwierdzenie, że pozycje, które znajdują się w naszych księgozbiorach spełniają oczekiwania odbiorców.

Użytkownik biblioteki – starszy czy młodszy – przychodzi do naszych bibliotek w określonym celu, z nadzieją, że znajdzie to, czego szuka.

Obie nasze placówki znajdują się w szkołach i to w chwili obecnej znajduje swoje przełożenie na ofertę dla dzieci i młodzieży. Bibliotekarze dowiadują się jakie są preferencje czytelnicze młodych, jakich książek młodzież dziś poszukuje, jakie tytuły są poczytne, jakie trzeba zakupić.

Praktycznie każdego dnia rejestrowane są zapisy czytelników, większość dzieci i młodzieży jest naszymi czytelnikami po realizacji programu „Mała książka – wielki Człowiek” – niektórzy reaktywują się po latach nieobecności. Możliwość zarezerwowania i późniejszego odbioru książek oszczędza czas czytelnika. Katalog online daje możliwość przeglądania księgozbioru biblioteki o każdej porze dnia i nocy i ułatwia czytelnikom dostęp do poszukiwanych książek.

W gminie Nowa Wieś Wielka czytelnictwo kształtuje się następująco:

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej i Filia w Brzozie

Czytelnicy wg wieku:	2021	2022	2023	2024
do lat 5	83	80	40	53
6 - 12	282	356	464	546
13 – 15	135	154	142	143
16 – 19	50	67	89	76
20 – 24	36	33	24	30
25 – 44	155	145	142	143
45 – 60	140	159	167	167
powyżej 60	103	124	140	149
Razem	984	1118	1208	1307

Liczba czytelników na 100 mieszkańców:

2020r. 2021r. 2022r. 2023r. 2024r.

10,4 9,5 10,5 11,8 12,6

Liczba wypożyczeń na 100 mieszkańców:

2020r. 2021r. 2022r. 2023r. 2024r.

136 105 166 182 192

Księgozbiór:

Nowa Wieś Wielka 20158 wol.

Brzoza 13096 wol.

Ogółem 33254 woluminów

Do Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowej Wsi Wielkiej zapisanych jest 2068 użytkowników; w tym 816 aktywnych w 2024 roku; a do Filii w Brzozie 745 czytelników-aktywnych 491; ogółem 2813 osób co najmniej raz odwiedziło nasze biblioteki – to jest 27% mieszkańców naszej gminy.

Istotną kwestią jest nabywanie nowości czytelniczych przez bibliotekę. Poszczególne dziedziny życia wciąż ewoluują, dlatego powstaje na ich temat wiele nowych publikacji. Także beletrystyka poszerza się o nowych autorów, czy też wydawane są kolejne części poczytnych tytułów. Poprzez zakup nowych książek biblioteki wzbogacają swoją ofertę i w ten sposób pozyskują czytelników. Wiadomość o nabyciu nowości przez bibliotekę szybko się rozchodzi w mediach społecznościowych – nowości są wyróżnione na stronie naszego katalogu. Corocznie kupujemy kilkaset nowych książek, o których zakupie coraz częściej decydują czytelnicy. Kryminał, thriller i książka sensacyjna oraz szeroko pojęta literatura kobieca to kategorie, które trzymają się mocno, Nasi Czytelnicy też bardzo lubią książki historyczne i biografie.

Ważną sprawą w kwestii dostępu czytelników do księgozbioru jest wolny dostęp do półek, gdy użytkownik sam może wybrać dla siebie książkę. Wybieranie przez czytelnika książek, które go interesują, jest dla niego pewnego rodzaju celebracją. Czytelnik nie musi się spieszyć, może przejrzeć księgozbiór, przeczytać recenzję, przejrzeć spis treści i zdecydować, którą książkę wybierze. Gdy czytelnik poprosi o pomoc, nie można mu jej odmówić i pozostawić go samemu sobie. W niektórych przypadkach użytkownicy oczekują od bibliotekarza gotowych informacji. Zazwyczaj są to uczniowie i studenci – przynajmniej w naszych warunkach lokalowych – obie biblioteki są częścią szkół podstawowych.

Budżet Biblioteki w 2024 roku w pełni pokrywał bieżące potrzeby – wynagrodzenia 3 i 1/4 pracowników, zakupy materiałów, opłaty za energię elektryczną i ciepłą, usługi informatyczne – hosting, domena, certyfikat SSL. Otrzymaliśmy dotację podmiotową w wysokości **526000,-** i **wykorzystaliśmy w całości. Procent budżetu organizatora przeznaczony na biblioteki to 0,6.**

Mimo, że nie czytamy już tak często jak dawniej, z książkami wciąż łączą nas pozytywne skojarzenia – więcej osób deklaruje, że lubi czytać (40 %), niż faktycznie je czyta (38 %) – w naszej gminie to 27 % mieszkańców.

Cyfry te wskazują na przekonanie, że czytanie książek to aktywność wartościowa i przyjemna. Przez lata wyrobiliśmy sobie opinię o gustach naszych czytelników, wiemy jakich książek oczekują, wiemy, którzy rodzice pracują z dziećmi i co nas cieszy jest ich coraz więcej.

Dlatego Instytut Książki i Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego kontynuuje i rozwija program prowadzony od 2018 roku. Spośród 6626 bibliotek biorących udział w programie jest również nasze biblioteki. Na młodych czytelników w wieku 3–6 lat czeka wyjątkowy prezent a jest to książka. W tym roku opowieść pt. „Krasnal w krzywej czapce”. Książka jest dostosowana pod względem formy i treści do potrzeb przedszkolaka i spełnia najwyższe standardy w projektowaniu pięknych i mądrych książek dla najmłodszych. Program polega na tym, że mały Czytelnik musi zostać zapisany przez Rodzica do biblioteki. Podczas pierwszej wizyty u nas otrzymuje wyprawkę Małego Czytelnika, która składa się z książki i specjalnej karty dedykowanej do programu. Po wypożyczeniu przynajmniej jednej książki otrzymuje naklejkę na kartę. Po zebraniu 10 naklejek dziecko dostaje imienny Dyplom Małego Czytelnika.

Wyprawka czytelnicza jest dostępna również w wersji polsko – ukraińskiej. Akcja wspiera biblioteki w promocji czytelnictwa, kształtuje nawyki czytelnicze wśród dzieci w wieku przedszkolnym i przede wszystkim zachęca do regularnego i aktywnego korzystania z zasobów bibliotek. W roku 2024 z bibliotek korzystały prawie wszystkie grupy przedszkolne z naszych przedszkoli; Stokrotka i Jarzębinka, co daje nam koło 270 dzieci.

Większość z nich dzięki wypromowaniu kampanii po raz pierwszy dotarła do bibliotek. Bardzo często zdarza się, że z usług biblioteki wraz z dzieckiem zaczyna korzystać rodzic. Wypożyczać książki zaczynają osoby, które wcześniej nie korzystały z usług biblioteki, i co jest bardzo dużym sukcesem w gminach wiejskich przybywają osoby z ościennych miejscowości.

Od wielu lat współpracujemy z Przedszkolami z Naszej Gminy. W zeszłym roku poza normalnymi odwiedzinami przedszkolaków, prowadziliśmy spotkania, na których czytaliśmy bajki przedszkolakom. W Przedszkolu „Stokrotka” cykl spotkań z przygodami Kici Koci. Udział w jury w konkursie recytatorskim.

W Przedszkolu „Jarzębinka” odbyły się spotkania: Wakacyjne opowieści Kicia Kocia na plaży. Dzień Pluszowego Misia. Mikołajki „Nadchodzą Święta”.

Jak nie było przejścia przez ulicę Łabiszyńską i dzieci nie mogły przychodzić do biblioteki to Pani Danuta z biblioteki w Brzozie wozila do przedszkola książki w torbie na kółkach.

Gminna Biblioteka Publiczna w Nowej Wsi Wielkiej i Filia w Brzozie zapewniają 100% księgozbioru jako katalog on-line (<https://www.nowawieswiełka-gbp.sowa.pl/>) - sprawną i wygodną obsługę czytelników i zbiorów umożliwia od 1 lipca 2013 roku poprzez komputerowy system biblioteczny SOWA2/MARC/21, dzięki któremu użytkownicy mają dostęp do katalogu bibliotecznego przez 24 godziny na dobę. Za pośrednictwem Internetu jest możliwość samodzielnej obsługi konta czytelnika – w tym samo zapis czytelnika, rezerwacji i zamawiania pozycji, czy też przeglądanie historii wypożyczeń, istnieje też możliwość proponowania zakupu nowości. System powiadamia też o możliwości odebrania zarezerwowanej elektronicznie książki, przypomina też o zbliżającym się terminie zwrotu materiałów bibliecznych. Czytelnicy otrzymują kartę czytelnika uprawniającą go do logowania się na swoje konto. Karta z jednej naszej biblioteki jest honorowana w drugiej naszej placówce. Poza tym każdy mieszkaniec nie tylko czytelnik ma możliwość przeglądania zbiorów biblioteki.

Od grudnia 2022 roku przeszliśmy na najnowocześniejszy system biblioteczny w Polsce SOWA SQL, który umożliwia pobranie na telefon aplikacji mobilnej, która jest bardzo fajna i łatwa w obsłudze.

Gminna Biblioteka Publiczna posiada także swoją stronę www.bibliotekanowawieswiełka.pl, mamy także konto na facebooku www.facebook.com/gbpnww, które służy nam do szybkiego kontaktu z gronem naszych Czytelników.

Biblioteki publiczne dostosowały swoje funkcjonowanie do lokalnych uwarunkowań - obie nasze placówki mieszczą się w szkołach.

Powierzchnia bibliotek dostępna dla użytkowników w przeliczeniu na mieszkańca to 0,01 a liczba fizycznych odwiedzin wyniosła 11392 użytkowników, a liczba wirtualnych odwiedzin 38370.

Biblioteka w Nowej Wsi Wielkiej mieści się w szkolnej piwnicy na bardzo małym metrażu co uniemożliwia organizowanie nawet najmniejszych imprez – grupa około 20 osób na stojąco to maksymalna wielkość. Mamy dostępne dwa komputery dla Czytelników, jeden jest z dostępem do Internetu, a na drugim jest zainstalowany dostęp do darmowej wypożyczalni Academica, która umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki

Narodowej. To dostęp do **3 793 162** publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego.

Filia biblioteki w Brzozie mieści się w pomieszczeniu, w którym kiedyś była szatnia. Aby się dostać do biblioteki trzeba przy wejściowych drzwiach do budynku szkoły każdorazowo zadzwonić dzwonkiem i poczekać na bibliotekarkę - pomieszczenie jest bardzo małe i nie funkcjonalne. Grupy dzieci z Przedszkola Jarzębina niejednokrotnie czekają na korytarzu – nie mieszczą się w środku.

Od połowy 2021 roku w życie weszła Uchwała Rady Ministrów z dnia 21 maja 2021 r., która mówi, że podmioty uprawnione do otrzymania dofinansowania w programach i grantach w 2023 r. muszą spełnić wymóg otwarcia dla czytelnika ½ sobót przez przynajmniej 4 godziny, jedna lokalizacja – w naszym przypadku ten warunek jest niewykonalny – a tym samym wyklucza to nas z grona aplikujących o udział w różnego rodzaju programach, min. dotacje MKiDzN na zakup nowości wydawniczych – nie bierzemy udziału od 4 lat a w roku 2024 były 2 nabory na dużo większe kwoty. Brak środków i niewielkie pomieszczenia sprawia, że nasze biblioteki powoli stają się martwą instytucją służącą podawaniu książek. Słyszysz się o tym, że nasze biblioteki dobrze zaopatrzone w księgozbiór, którego nie można wyeksponować. Książki są poupychane na regałach w dwóch rzędach i w każdym możliwym do wykorzystania miejscu. Lokalizacja naszych bibliotek przyczynia się do stagnacji czytelnictwa.

Mimo, że nasze pomieszczenia są małe to staramy się aby były czyste i zadbane i mimo braku miejsca staramy się prowadzić minimalną działalność – w ciągu dnia niejednokrotnie gościmy około 100 czytelników w GBP jak też w Filii.

Warunki pracy nie do końca są komfortowe ale staramy się wykonywać naszą pracę jak najlepiej. Starsi czytelnicy mają obawy w odwiedzaniu nas zwłaszcza podczas przerw, na których jest głośno i uczniowie biegają po korytarzach nie zwracając uwagi czy ktoś idzie. Bardzo często osoby starsze dzwonią i zamawiają książki telefonicznie i odbierają je przed budynkiem, aby nie schodzić po schodach do piwnicy - ponieważ nasza biblioteka w Nowej Wsi Wielkiej nie ma dostosowanego architektonicznie dostępu dla osób niepełnosprawnych i starszych oraz mam z dziećmi w wózkach.

Dzieci z Przedszkoli starają się nas odwiedzać w czasie trwania lekcji.

Nieustająco mamy nadzieję na polepszenie naszych warunków lokalowych. Sprawy, o których trzeba rozmawiać z samorządem, to lokale dla bibliotek – by sprostać potrzebom użytkowników; potrzeby spotkań nie tylko autorskich i wszelkiego rodzaju imprez kulturalnych i innych niezrealizowanych potrzeb bibliotek. Są to tematy niełatwe dla obydwu stron, a niekiedy wręcz drażliwe. Jednakże wymagają one od nas wszystkich odwagi, a zarazem kulturalnej konwersacji, by biblioteki funkcjonowały na najwyższym poziomie.

Każde nasze działanie to praca na rzecz promowania przyjemności, jaką niesie za sobą czytanie. Pokazywanie książek jako alternatywy spędzania wolnego czasu, które niczym nie ustępują atrakcyjnością filmom i serialom, to wyzwanie, któremu codziennie staramy się sprostać. Względem użytkownika bibliotek zawsze trzeba działać intuicyjnie i taktownie. I mamy nadzieję, że w większości przypadków nam się to udaje.

Dziękujemy za kolejny wspólny rok działania w naszych placówkach.